

LIETUVOS MAISTININKŲ PROFESINĖS SĄJUNGOS

METINĖ KONFERENCIJA

KREIPIMASIS

į Lietuvos Respublikos Seimą, Lietuvos Respublikos Vyriausybę, LR Trišalę tarybą, Profesinių sąjungų narius

Dėl sektorinio socialinio dialogo Lietuvoje

2018 m. rugsėjo 21 d., Plungė

Socialinio dialogo plėtojimui Lietuvoje eilę metų yra skiriamos didelės lėšos iš LR Vyriausybės, ES fondų ir kitų šaltinių lėšos, tačiau žymios pažangos, ypač stiprinant sektorinį dialogą, pasiekti vis nepavyksta. Socialinis dialogas tebelyka gražia deklaracija, nors tai yra bene vienintelis instrumentas racionalių sprendimų, galimų kompromisų paieškai tarp darbuotojų ir darbdavių interesus atstovaujančių organizacijų ar jų narių. Deja, Lietuva ir toliau pagal pasirašytų kolektyvinių sutarčių aprėptį yra beveik paskutinė tarp kitų ES šalių.

Lietuvos maistininkų profesinės sąjungos konferencijos delegatai turėjo vilčių, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės Programoje ir 2017 m. spalio 16 d. pasirašytame Nacionaliniame susitarime, skyrus nemažą dėmesį socialinio dialogo stiprinimui, padėtis pasikeis radikaliai. Deja, tenka konstatuoti, kad naujasis darbo kodeksas dar labiau susilpnino kolektyvinių sutarčių vaidmenį. Kolektyvinės derybos apsunkintos dar ir perdavus informavimo ir konsultavimo funkcijas Darbo taryboms, kurių rinkimus gali tiesiogiai įtakoti darbdaviai (ypatingai privačiame sektoriuje organizuojant rinkimus didelėse įmonėse esančiose skirtinguose miestuose).

Nors viešajame sektoriuje, pasirašant sektorinius susitarimus, (sveikatos apsaugos, švietimo sektoriuose) yra pasiekta tam tikros pažangos, tačiau privačiame sektoriuje rezultatų nėra net pakankamai gerai finansuojant iš ES socialinio dialogo projektų, pasirašomas apsimestinės sektorinės sutartys, neduodančios jokios konkrečios naudos sektoriaus darbuotojų socialinei – ekonominei padėčiai. Daugeliu atveju projektai tampa tik galimybe mokėti įspūdingus nereguliuojamus priedus prie darbo užmokesčio arba įsisavinti projektų lėšas per specialiai tam steigiamas VŠĮ ar samdomus konsultantus. Socialinio fondo, SADM atsakingų darbuotojų dėmesys skiriamas tik teisingam finansų įsisavinimui, nekreipiant jokio dėmesio į tokių projektų turinį bei jų įgyvendinimo rezultatus.

Konferencijos delegatų nuomone, reikėtų pradėti viešai diskutuoti apie priežastis ir priimti sprendimus :

- kodėl kitose ES šalyse taikomas socialinio dialogo mechanizmas sėkmingai veikia, o Lietuvoje iki šiol nevaizdina reikiamo vaidmens reguliuojant esmines tam tikrų sektorių darbo santykių ir socialines problemas (pvz., minimalaus atlyginimo, darbo užmokesčio bazinių dydžių, darbo laiko režimų nustatymo atskiruose skirtingų ekonominių pajėgumų sektoriuose ir kt.)?

- kodėl nei SADM nei ES socialinis fondas nekelia jokių reikalavimų projektus įgyvendinamų susitarimų turiniui?

- kodėl iki šiol nėra atliktas joks auditas, identifikuojant galimų sektorių susitarimų partnerius (darbdavių ir profesinių sąjungų organizacijas), nėra išnagrinėtos tokių susitarimų įgyvendinimo perspektyvos ir galima nauda kraštui (pvz., dėl minimalaus atlyginimo, darbo laiko režimų nustatymo atskiruose sektoriuose)?

- kodėl į LR Trišalę tarybą įtraukti akivaizdžiai lobistinių organizacijų atstovai, siekiantys tik verslo aplinkos pagerinimo tikslų, net įstatuose neturintys išpareigojimų ir įgaliojimų už darbo ir socialinius susitarimus.

- kodėl iki šiol nevyksta jokios socialinio dialogo viešinimo kampanijos, nors tam yra skirtos nemažos ES socialinio fondo projekto lėšos per projekto vykdytoją – Valstybinę darbo inspekciją

Lietuvos maistininkų profesinės sąjungos metinės konferencijos delegatai siūlo surengti viešas diskusijas, kurių metu padarytos išvados būtų įteisintos įstatymais ar jų pakeitimais.

LMP metinės konferencijos delegatų vardu

profesinės sąjungos pirmininkė

Gražina Gruzdiene